

SIVISTYSVALIOKUNNAN LAUSUNTO 15/2004 vp

Hallituksen esitys laiksi työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 16 päivänä syyskuuta 2004 lähettäessään hallituksen esityksen laiksi työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain muuttamisesta (HE 156/2004 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan samalla määrännyt, että sivistysvaliokunnan on annettava asiasta lausunto työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- opetusneuvos Marja-Liisa Niemi, opetusministeriö
- lääkintöneuvos Matti Lamberg, sosiaali- ja terveysministeriö
- ylilääkäri Matti Huuskonen, Työterveyslaitos
- johtaja Matti Pulkkinen, Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri.

Lisäksi kirjallisen lausunnon on antanut
— Suomen Kuntaliitto.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annettua lakia siten, että lakiin lisättäisiin työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen rahoitusta koskevat säännökset. Uudistuksen tarkoituksena olisi turvata työterveyshuollon erikoislääkärien koulutuksen taso ja koulutuksen määrällinen riittävyys. Tätä varten luodaan järjestelmä, jonka mukaisesti valtion varoista maksettaisiin korvaus työterveyshuoltoon erikoistuvien lääkäreiden koulutuksesta aiheutuneisiin kustannuksiin työterveyslaitokselle, joka vastaisi työterveyshuollon erikoislääkärikoulutukseen liittyvän

korvauksen maksamisesta edelleen yliopistojen hyväksymille erikoislääkärikoulutusta antaville yksityisille terveyspalvelujen tuottajille ja työnantajan ylläpitämille työterveysasemille. Lisäksi työterveyslaitos rahoittaisi korvauksella työterveyslaitoksella tapahtuvaa ja muuta yliopistojen hyväksymän työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen lisäämistä ja kehittämistä.

Esitys liittyy valtion vuoden 2005 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2005.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksessä ehdotetaan työterveys- huollon erikoislääkärikoulutuksen ottamista erityisvaltionosuuden piiriin. Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutus ei tähän asti ole kuulunut lääkärikoulutuksesta maksetun erityisvaltion- osuuden piiriin muilta kuin siltä osin, kun koulu- tus annetaan julkisessa terveyskeskuksessa ja sairaalassa. Yksityisten terveyspalvelujen tuot- tajien ja työnantajien ylläpitämällä työterveys- huoltoasemilla annetusta koulutuksesta nämä yksiköt eivät ole saaneet korvausta koulutusteh- tävästään. Valiokunta pitää ehdotusta koulutuk- sen kehittämisen kannalta tarpeellisena. Kor- vasperiaatteet noudattavat esityksen mukaan pääsääntöisesti olemassa olevaa järjestelmää. Koulutuksen määrällisen ja sisällöllisen kehittä- misen kannalta on myönteistä, että valtion vuo- den 2005 talousarvioehdotuksessa esitetään työ- terveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen kus- tannuksiin 2,7 miljoonan euron määräraha kor- vauksiin työterveyshuollon erikoislääkärikoulu- tuksesta aiheutuviin kustannuksiin.

Hallituksen esityksen mukaan yliopistojen työterveyshuollon opetuksen voimavarat ovat riittämättömät. Jotta työterveyshuollon erikois- lääkäreiden määrä täyttäisi hyvän työterveys- huoltokäytännön periaatteet, tulee erikoistuvien määrää lisätä. Tämä edellyttää lisävoimavaroja opetukseen. Tavoitteena on, että työterveyshuol- lon erikoislääkäreitä valmistuisi vähintään 50 vuodessa seuraavan kymmenen vuoden ajan. Li- sääntynyt koulutustarve, työterveyslaitoksen koulutusvirkojen vähyys ja työterveyshuollon koulutuksen sisällön ja laadun kehittämisvaati- mukset, erikoistuvien lääkäreiden opetus ja oh- jaus, koulutuksen koordinaatio sekä erikoistu- vien lääkäreiden ja heidän ohjaajiensa tukipal- velujen järjestäminen edellyttävät koulutukseen lisävoimavaroja. Koulutuksen määrän turvaami- seksi on asianmukaista, että mahdollistetaan

korvauksen maksaminen koulutusta antaville yksityisille terveyspalvelujen tuottajille. Valio- kunta huomauttaa, että hallituksen esityksen pe- rustelujen mukaan korvausta voitaisiin myös käyttää yliopistojen klinisen opetuksen opetta- jien palkkauskustannuksiin sekä koulutuksen kehittämiseen.

Valiokunta painottaa kuitenkin sitä, että pää- sääntöisesti työterveyshuollon erikoistumiskou- lutus on tarkoituksenmukaista hoitaa yliopisto- jen ja työterveyslaitoksen voimin. Hallituksen esityksen tarkoittamat muutokset eivät saa joh- taa koulutuksen siirtämiseen kokonaan yksityi- selle sektorille.

Valiokunta on huolestunut siitä, että hallituk- sen esitykseen sisältyvät muutokset rahoitetaan siirtämällä määrärahat erikoissairaanhoitolain mukaisesta tutkimustoiminnasta. Niin sanotun EVO-rahoituksen supistuminen usean vuoden ajan on huolestuttavaa. Rahoitus on supistunut vuoden 1999 valtion talousarvion 360 miljoonasta markasta (60 547 653 euroa) nyt esitet- tyyn 38 047 000 euroon. Tällä rahoituksella rahoitetaan klinistä tutkimusta, kun taas Suomen Akatemia rahoittaa pääosin perustutkimusta. Kliinisen tutkimuksen rahoituksen turvaaminen on tärkeää niin yliopistojen kuin terveydenhuol- lon tulevaisuuden turvaamiseksi tehtävän työn kannalta. Valiokunta pitää kestävämmänä syn- tynyttä tilannetta, jossa klinisen tutkimuksen rahoitus vähenee edelleen.

Valiokunta viittaa myös hallituksen esityk- sestä erikoissairaanhoitolain muuttamiseksi an- tamaansa lausuntoon (SiVL 14/2004vp — HE 177/2004 vp).

Lausunto

Lausuntonaan sivistysvaliokunta esittää,

että työelämä- ja tasa-arvovaliokunta ottaa huomioon, mitä edellä on esitetty.

Helsingissä 9 päivänä marraskuuta 2004

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Kaarina Dromberg /kok	Kirsi Ojansuu /vihr
vpj.	Säde Tahvanainen /sd	Seppo Särkiniemi /kesk
jäs.	Esko Ahonen /kesk	Ilkka Taipale /sd
	Hanna-Leena Hemming /kok	Marja Tiura /kok
	Sinikka Hurskainen /sd	Jutta Urpilainen /sd
	Rauno Kettunen /kesk	Raija Vahasalo /kok
	Mikaela Nylander /r	Unto Valpas /vas.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marjo Hakkila.

ERIÄVÄ MIELIPIDE

Perustelut

Hallituksen esityksessä ehdotetaan koulutukseen käytettävien määrärahojen lisäämistä 2,7 miljoonalla eurolla ja sitä, että tämä lisäys rahoitettaisiin osin tutkimustoimintaan osoitettuja määrärahoja vähentämällä. Yhdessä toiseen hallituksen esitykseen HE 177/2004 vp sisältyvän, tutkimus-EVOsta tehtävän määrärahan siirron kanssa tämä johtaisi kokonaisuudessaan 10,7 miljoonan euron tutkimusrahojen vähenemiseen vuonna 2005.

Valiokunnan enemmistö on mielestämme aivan oikein painottanut sitä, että esitys yhdessä jo useampana vuonna tapahtuneiden tutkimusmäärärahojen vähentymisen kanssa johtaa kestävämpään tilanteeseen. Kliinisen tutkimuksen aseman heikentyminen johtaa tutkimuksen vähentymiseen ja ennen kaikkea hoidon laadun heiken-

tymiseen. Leikkaus vaarantaa myös riittävän pätevyyden omaavien henkilöiden saamisen yliopistojen klinisiin opetusvirkoihin. Näistä seikoista huolimatta valiokunnan enemmistö ei ole saattanut asiasisältöistä kantaansa lausuman muotoon sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnalle. Mielestämme asiasta olisi tullut ottaa lausuntoon lausuma.

Mielipide

Edellä olevan perusteella katsomme, että sivistysvaliokunnan olisi tullut lausunnossaan esittää,

että työelämä- ja tasa-arvovaliokunta edellyttää, että vuoden 2005 osalta tutkimukseen tarkoitettuja määrärahoja ei vähennetä nykyisestä.

Helsingissä 9 päivänä marraskuuta 2004

Unto Valpas /vas
Kaarina Dromberg /kok
Kirsi Ojansuu /vihr

Marja Tiura /kok
Raija Vahasalo /kok